

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO SANSKI KANTON
GRAD CAZIN**

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA GRADA
CAZINA ZA 2022.-2024. GODINU**

Cazin, maj 2021. godine

1. Uvod

U skladu sa Zakonom o Budžetu FBiH (Službene novine FBiH, broj: 102/13, 09/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19) urađen je dokument okvirnog Budžeta Grada Cazin za period od 2022. do 2024. godine (skraćeno DOB) koji služi kao polazna osnova za izradu Nacrta Budžeta za 2022. godinu i koji sadrži procjene Budžeta za 2023. i 2024. godinu.

Dokument okvirnog budžeta (DOB) predstavlja kratkoročnu i srednjoročnu ekonomsku i fiskalnu prognozu za društveno-ekonomsko okruženje, a u okviru kojeg se projicira ekonomski i fiskalni položaj grada u trogodišnjem periodu.

Smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnji period sa viših nivoa vlasti (Unsko sanski kanton i FBiH) osnova su za izradu dokumenta okvirnog Budžeta. Zakonom o budžetima u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 09/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19), propisan je budžetski kalendar kojim su utvrđeni krajnji rokovi za svaku fazu budžetskog planiranja i kojim je predviđeno da DOB, kao jedinstven dokument, vlada odnosno Gradonačelnik razmatra i usvaja do 30. juna tekuće godine.

Teškoća za primjenu ovako definisanih zakonskih odredbi predstavlja činjenica da su Zakonom o budžetima u FBiH definisane iste procedure i rokovi za pripremu budžetskih dokumenata za sve nivoe vlasti, zatim da se u pripremi navedenih dokumenata treba bazirati na smjernicama ekonomske i fiskalne politike viših nivoa vlasti koje gradovi/općine nemaju u periodu pripreme svojih budžetskih dokumenata, odnosno činjenica da se nisu dostavile smjernice sa viših nivoa vlasti (FBiH, USK) u roku ili se nisu ni dostavile kako je predviđeno Zakonom o Budžetu FBiH odnosno propisanim Budžetskim kalendarom iz navedenog zakona.

Postupak pripreme DOB-a počinje dostavljanjem instrukcije broj: 1 o načinu i elementima izrade DOB-a koja sadrži: osnovne ekonomske pretpostavke i smjernice za pripremu DOB-a, tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika, te dinamiku i rokove pripreme DOB-a. Na osnovu navedenog člana Zakona o Budžetima u Federaciji BiH, Služba za finansije, računovodstvo i trezor je pristupila izradi Dokumenta okvirnog Budžeta Grada Cazin za period 2022 - 2024. godina. Dana 12. 02. 2021. godine Služba za finansije, računovodstvo i trezor uputila svim budžetskim korisnicima i službama Grada Cazin **Instrukciju broj: 1** odnosno instrukciju za izradu DOB-a za period 2022 -2022. godine (**akt broj: 02-11-2285 od 12. februara 2021. godine**). Na osnovu navedene instrukcije, a prema odredbama člana 15. Zakona o budžetima u Federaciji BiH budžetski korisnici su **svoje tabele prioriteta sa obrazloženjem trebali dostaviti Službi do 15. aprila 2021. godine.**

Do ostavljenog roka budžetski korisnici Grada Cazina su dostavili svoje prijedloge za izradu DOB-a.

Služba za finansije, računovodstvo i trezor je pristupila izradi DOB-a poštujući rokove propisane Zakonom o budžetima u FBiH na osnovu podataka koji su joj u istom momentu bili na raspolaganju.

Imajući u vidu navedeno, izrada Dokumenta okvirnog Budžeta Grada Cazin za period 2022.-2024. godine se temelji na slijedećim dokumentima/informacijama:

- Smjernice ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH za period 2021-2023. godine (elektronska verzija)
- Smjernice ekonomske i fiskalne politike Unsko-sanskog kantona za period 2020 do 2022. godina (elektronska verzija)
- Projekcija javnih prihoda za 2022. godinu i period 2023-2024. godina (Kantonalno ministarstvo finansija – akt broj: 04-11-1910-80/21 od 20. 05. 2021. godine);

- Akcioni plan održivog upravljanja energijom i prilagođavanja klimatskim promjenama Grada Cazina (SECAP) za period do 2030. godine;
- Gender akcioni plan Grada Cazina za period od 2020. do 2024. godine;
- Procjena prihoda za Grad Cazin 2022.-2024. je urađena po osnovu historijskog principa (izvještaja o izvršenju budžeta iz proteklih godina i drugih finansijski pokazatelja iz proteklih perioda).

Važno je imati u vidu da DOB, kao okvirni dokument za donošenje Budžeta, predstavlja osnovu za planiranje jednogodišnjeg budžeta i nije limitirajući faktor planiranja prihoda i izdataka prilikom donošenja dokumenata Budžeta, ali treba predstavljati gornju granicu rashoda za trogodišnji period prilikom pripreme budžetskih zahtjeva iako je gotovo nemoguće postići identične vrijednosti projiciranih DOB-om i nacrtom, odnosno prijedlogom budžeta.

Plan prihoda za period 2022-2024. godina, zbog novonastale globalne pandemije, ne prati više pozitivne makroekonomske projekcije, te se projicira da će ukupni konsolidovani prihodi Grada Cazina u 2022. godini iznositi 25,366 mil. KM, u 2023. godini 25,276 mil. KM, te 25,759 mil. KM u 2024. godini. Dokumentom okvirnog budžeta Grada Cazina za period 2022. – 2024. godina projicirane gornje granice rashoda za 2022. godinu, što u odnosu na Budžet Grada Cazina za 2021. godinu predstavlja smanjenje.

2. Srednjoročna makroekonomska prognoza i fiskalna strategija BiH odnosno Federacije BiH

Projekcije za srednjoročni period prate pretpostavku o postepenom oporavku ekonomije i pozitivnim kretanjima ključnih makroekonomskih parametara, ali je njihov nivo zbog oslabljene baze u 2021. godini, znatno skromniji u odnosu na visok historijski trend bilježen kontinuirano u zadnjih nekoliko godina.

Obzirom na krajnju nepredvidivost trajanja pandemije kao i jačine šokova na ekonomiju koja će ista ostaviti, ističemo izuzetno visok nivo rizika po ostvarenje projiciranih iznosa, dodatno uz uobičajene rizike koji prate realizaciju pretpostavljenih prihoda, prvenstveno krajnje ishode makroekonomskih pretpostavki. Kako je riječ o globalnom problemu, čije negativne reperkusije nisu zaobišle niti jednu ekonomiju svijeta, dodatno usporavanje ili oporavak tokova u Bosni i Hercegovini velik dijelom će biti uvjetovani dešavanjima i odlukama na globalnom nivou, posebno kada je riječ o zemljama najvećim ekonomskim partnerima BiH. Također, na domaćem prostoru, prateći buduća dešavanja, moguće je i etapno donošenje novih mjera unutar fiskalne politike, shodno razvoju situacije, koje mogu dovesti do drugačijih ishoda od trenutno pretpostavljenih.

Analiza kretanja ekonomskih trendova Bosne i Hercegovine koju je objavila Direkcija za ekonomsko planiranje u dokumentu Makroekonomske projekcije 2020.-2023. godine, uzimajući u obzir međunarodne faktore, rezultirala je slijedećim općim makroekonomskim projekcijama na nivou Bosne i Hercegovine do 2023. godine:

- Realni sektor: usljed posljedica praktično potpunog obustavljanja aktivnosti velikog broja privrednih subjekata i posljedičnog pada potrošnje, projicira se pad BDP od 2,3% u 2020. godini. Projekcija privrednog rasta sa preko 3% koliko je prognozirano u prethodnom periodu je smanjena na 2,8% u 2021. godini uz oporavak na stope od preko 3% u 2022. godini;
- Industrijska proizvodnja: negativan uticaj mjera za suzbijanje širenja epidemije virusa CoVID-19 na industrijsku proizvodnju bio je višestruk i ogledao su u ograničenju ili obustavljanju aktivnosti za određen broj privrednih subjekata, smanjenje potrošnje stanovništva i orijentisanje na esencijalne potrebe, smanjenje broja zaposlenih, otežan uvoz sirovina i izvoz gotovih proizvoda i troškove koje uzrokuju preventivne mjere.

Rezultate je teško prognozirati, a pad od 0,5% koliko je industrijska proizvodnja zabilježila u periodu januar-februar ne održava stepen problema sa kojima su suočeni proizvođači. I pored toga, postoje i razlozi za optimizam – ukoliko dođe do brze sanacije posljedica pandemije – jer je realno očekivati da će aktivnosti na poboljšanju privrednog ambijenta u BiH početi davati mjerljive rezultate;

- Tržište rada: opšte usporenje ekonomske aktivnosti uzrokovano mjerama za suzbijanje širenja epidemije uzrokovalo je značajan gubitak radnih mjesta u BiH. Prema podacima Federalnog Zavoda za zapošljavanje zabilježeno je preko 25.000 novih nezaposlenih u periodu od 16. marta do kraja aprila 2020. godine. Početak maja ukazuje na poboljšanje i u prve dvije sedmice zabilježen je rast broja zaposlenih za 815. Izvjesno je da će državni organi morati uzeti direktno značajno učešće u saniranju posljedica pandemije i kroz programe pomoći, subvencija i jednokratnih naknada umanjiti negativni udar na ekonomiju velikog broja nezaposlenih;
- Cijene: očekivana je relativno niska inflacija (0,2% 2020. i 1,2% u 2021. godini) zbog kretanja cijena sirove nafte uz očekivanje stabilizacije cijene hrane na svjetskom tržištu, nastavak postepenog povećanja cijena cigareta u BiH i bez značajnijih promjena cijena komunalija. Sve navedeno uslovljeno je pozitivnim razvojem situacije u vezi sa pandemijom. Ukoliko dođe do većih poremećaja na svjetskim tržištima, može se očekivati i deflaciona spirala;
- Bankarski krediti i depoziti: trend rasta kredita koji je karakterisao prethodne godine, zaustavljen je u 2020. godini usljed izbijanja globalne pandemije, te je zabilježen pad od 1,3%. Ukoliko u narednoj godini dođe do stabilizacije privrednih kretanja, moguće je očekivati i rast od 2,3% u 2021. godini i 3,2% u 2022. godine uz potpuni oporavak i rast od 7% u 2023. godini;
- Platni bilans: poremećaji uzrokovani globalnom pandemijom dovešće i do pogoršanja platnog bilansa BiH. Uz smanjenje izvoza usljed zatvaranja granica i opšteg smanjenja privredne aktivnosti, došlo je i do smanjenja uvoza, što je rezultiralo padom deficita platnog bilansa od 7,4%. U narednom periodu (2021-2023. godine) može se očekivati rast deficita za oko 4%. Finansiranje deficita će se i dalje nastaviti kroz strana direktna ulaganja, zaduživanje kod međunarodnih institucija i novčane prilive iz inostranstva;
- Vanjska trgovina: Pozitivni trendovi rasta izvoza su izbijanjem pandemije zaustavljeni. Samo tokom mjeseca marta 2020. godine zabilježen je pad od 15%, dok je uvoz pao za 16,5%. U 2020. godini očekuje se pad izvoza od 6,4% na godišnjem nivou i pad uvoza od 6%. U periodu od 2021-2023. godine prema projekcijama Direkcije za ekonomsko planiranje BiH može se očekivati godišnji rast izvoza od 4,3%, 5,8% i 6,7% respektivno i rast uvoza od 3,2%, 4,5% i 5,1%. Ovakva kretanja bi zaključno sa 2023. godinom trebala dovesti do učešća izvoza sa 45% BDP i pokrivenosti uvoza sa 75%; - Strana direktna ulaganja: prema projekcijama DEP-a, baziranim na izvještaju UNCTAD (agencije UN za trgovinu i razvoj) može se očekivati globalni pad stranih direktnih investicija od 40% do 50%. DEP prognozira da će SDI u BDP BiH dostići 2,3% BDP do 2023. godine.

Sve navedene projekcije bazirane su na pretpostavci da će glavni udar globalne pandemije biti završen do kraja 2020. godine, te da će u narednom periodu doći do postepenog oporavka. Osnovni rizici za navedene projekcije predstavlja nepredvidljivost trajanja pandemije i mogućih efekata koje će poremećaja globalnih privrednih kretanja imati na ekonomiju. Ovi faktori se mogu odnositi na kretanja svjetskih cijena (prvenstveno cijena nafte i hrane), ekonomske poremećaje glavnih vanjskotrgovinskih partnera BiH, usporavanje svjetske trgovine, promjene potrošačkih navika i elementarne nepogode te interne faktore.

Na osnovu navednog, prilikom izrade DOB-a bili smo krajnje oprezni u procesu samog planiranja. Svaki neplanirani događaj u 2021. godini koji se u značajnoj mjeri može odraziti na pretpostavljene iznose javnih prihoda, eventualno će dovesti i do vandrednog revidiranja projekcije prihoda.

Tabela 1: Makroekonomski pokazatelji za period 2019-2024

Indikatori	Zvanični podaci	Projekcija				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nominalni BDP u mil KM	35.892	34.553	35.613	37.274	38.949	41.088
Nominalni rast u %	4,8	-3,7	3,1	4,7	4,5	5,5
BDP deflator (prethodna godina=100)	101,8	100,4	100,7	101,5	101,2	101,8
Realni BDP u mil KM (prethodna godina =100)	35.240	34.431	35.363	36.711	38.487	40.356
Realni rast u %	2,9	-4,1	2,3	3,1	3,3	3,6
Inflacija mjerena indexom potrošačkih cijena u %	0,6	-1	-0,7	1	1,1	1,2
Potrošnja u mil. KM	33.334	32.636	33.508	34.686	35.935	37.584
Realni rast u %	2,3	-1,8	1,8	1,7	1,8	2,0
Vladina potrošnja u mil. KM	6.862	7.061	7.202	7.433	7.656	7.870
Realni rast u %	0,9	2,5	1,3	0,7	0,5	0,3
Privatna potrošnja u mil KM	26.471	25.575	26.303	27.53	28.279	29.713
Realni rast u %	2,6	-2,9	2,0	2,0	2,2	2,4
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	6.994	6.112	6.351	6.972	7.609	8.443
Realni rast u %	5,8	-10,8	2,7	8,7	7,7	9,0
Vladine investicije u mil. KM	929	836	859	969	1.077	1.239
Realni rast u %	4,1	-8,3	1,2	10,8	9,0	11,7
Privatne investicije u mil KM	6.064	5.276	5.492	6.003	6.531	7.204
Realni rast u %	6,1	-11,2	3,0	8,3	7,5	8,6
Uvoz u mil KM	19.482	16.622	17.21	18.627	20.143	21.958
Nominalni rast u mil. KM	1,7	-14,7	4,8	6,9	8,1	9,0
Realni rast u %	1,3	-11,4	3,0	4,5	5,1	5,3
Izvoz u mil KM	14.286	11.647	12.386	13.459	14.716	16.175
Nominalni rast u %	0,5	-18,5	6,3	8,7	9,3	9,9
Realni rast u %	0,4	-16,5	4,7	6,0	7,1	7,4
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	18,5	15,8	15,9	16,5	17,0	17,6
Bilans tekućeg računa u mil. KM	-1.087	-1.090	-1.332	-1.457	-1.764	-2.075
Rast u %	-1,2	29,3	3,5	7,4	13,4	15,2
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-3,1	-4,1	-4,2	-4,3	-4,6	-5,1

Izvor: DEP –mart 2021. godine

U donošenju DOB-a za period 2022.-2024. godinu, Grad Cazin je uključen putem Kantonalnog ministarstva finansija, na način što je nadležna služba, tj. Služba za finansije, računovodstvo i trezor od Kantonalnog ministarstva finansija dobila Upute za pripremu Tabela pregleda prioriteta budžetskih korisnika za period 2022-2024. godine (Instrukcije 1.) i to:

- **Tabela 3.6. Stvarni i projicirani porezni i neporezni prihodi;**
- **Tabela 4.0. Procjena budžeta po ekonomskoj klasifikaciju;**
- **Tabela 4.1. Konsolidovana (Plate, naknade i broj zaposlenih);**
- **Tabela 3.5. Projekcija prihoda Direkcije za ceste;**
- **Tabela 6.3. Rashodi po funkcijama za period 2020-2024 u mil KM;**

Navedene tabele su izrađene i dostavljene Kantonalnom ministarstvu finansija radi konsolidacije Grad i izrade DOB-a USK-a za period 2022.- 2024. godina, koji se od strane Kantona u skladu s Zakonom o budžetima u Federaciji BiH prosljeđuje Federalnom ministarstvu finansija.

3. Prihodi

Ključni faktor za određivanje predloženih prioriteta potrošnje i gornje granice rashoda je projicirani okvir prihoda. Projekcija prihoda data je na bazi postojećih propisa na državnom, federalnom i kantonalnom nivou, kao i općinskih odnosno gradskih odluka.

Prihodi koji se raspoređuju gradu u skladu sa trenutno važećim propisima o pripadnosti javnih prihoda u FBiH planirani su u skladu sa višegodišnjim prosjekom (porez na imovinu, porez na dohodak, cestovne naknade, posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća), u skladu sa ostvarenjem u 2020. godini i planom 2021. godine, pri čemu je bitan limitirajući faktor činjenica da Grad Cazin ne raspolaže baznim podacima o obveznicima na osnovu kojih bi mogla pratiti trendove, uspješnost naplate kao i raspodjelu ovih prihoda.

Pregled projekcije prihoda za 2021. - 2024. godinu, te ostvarenja u 2020. godini dat je u slijedećem tabelarnom pregledu:

Vrsta prihoda	Naziv prihoda	Ostvareno	Plan	Projekcija		
		2020	2021	2022	2023	2024
	I. Porezni prihodi	9,887	10,119	10,355	10,165	10,648
717	Prihodi od indirektnih poreza	6,950	7,100	7,242	6,988	7,404
711	Porez na dobit	0,021	0,004	0,001	0,001	0,001
714	Porezi na imovinu	1,379	1,450	1,500	1,500	1,500
716	Porez na dohodak	1,536	1,564	1,611	1,675	1,742
719	Ostali porezi	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001
	II. Neporezni prihodi	5,362	9,461	9,411	9,411	9,411
721	prihodi od poduzetničkih akt. i imovine	0,083	0,092	0,100	0,100	0,100
722	Naknade i takse, vlastiti prihodi	5,244	9,211	9,211	9,211	9,211
723	Novčane kazne	0,035	0,158	0,100	0,100	0,100
	III. Tekući transferi	2,631	4,020	4,000	4,000	4,000
732	Tekući transferi	1,963	2,020	2,000	2,000	2,000
733	Donacije	0,668	0,000	0,000	0,000	0,000
742	Kapitalni transferi	0,000	2,000	2,000	2,000	2,000
	UKUPNO PRIHODI (I+II+III)	17,880	23,600	23,766	23,576	24,059
81	KAPITALNI PRIMICI	3,078	2,900	0,500	0,500	0,500
811	od prodaje stalnih sredstva	0,578	0,900	0,500	0,500	0,500
813	od financijske imovine	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
814	od dugoročnog zaduživanja	2,500	2,000	0,000	0,000	0,000
815	od kratkoročnog zaduživanja	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI	20,958	26,500	24,266	24,076	24,559
	Prihodi od indirektnih poreza -dc	1,093	1,200	1,100	1,200	1,200
	SVEUKUPNO	22,050	27,700	25,366	25,276	25,759

a) Prihodi od indirektnih poreza

Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave (8,42% pripadajućih prihoda koji se raspoređuju jedinicama lokalne samouprave u skladu sa godišnjim

Uputstvom o određivanju učešća u prihodima od indirektnih poreza) planirani su za naredne godine na osnovu revidiranih procjena prihoda od indirektnih poreza za općine odnosno gradove USK dostavljenim od strane Federalnog ministarstva.

Prema revidiranim projekcijama prihoda koje je izradilo Federalno ministarstvo finansija, u Gradu Cazin su projicirani prihodi od indirektnih poreza u iznosu od 6,874 mil. KM za 2021. godinu, za 2022. godinu 7,242 mil. KM, 2023 godinu 6,987 mil. KM i 2024. godinu 7,404 mil. KM. Ovakva projekcija je lošija po Grad Cazin u odnosu na ranije projekcije prije pandemije.

Ostvarenje ove vrste prihoda u prethodnim godinama data je u slijedećem tabelarnom pregledu:

Revidirane projekcije prihoda sa Jedinstvenog računa (PDV)

	2021	2022	2023	2024
Projekcije prihoda sa Jedinstvenog računa	153.132.469	161.317.043	155.645.506	164.920.516
Ostvarenje/Plan Cazin	6.874.857	7.242.302	6.987.679	7.404.079

Tabela 3.5: Projekcija prihoda Direkcije za ceste

Konto	Prihodi i finansiranje (u Miliona KM)	Ostvareno	Revidirana procjena	Projekcija		
		2020	2021	2022	2023	2024
	UKUPNO PRIHODI	1,602	1,857	1,757	1,857	1,857
717000	Prihodi od indirektnih poreza	1,093	1,200	1,100	1,200	1,200
721214	GSM licenca	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
722530	Naknade za korištenje puteva	0,509	0,657	0,657	0,657	0,657

Navedene projekcije, urađene su prema metodologiji utvrđenoj Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH i na bazi statističkih podataka, odnosno baziraju se na Uputstvu o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda, tekućim trendovima naplate i kretanjima makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje.

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine je detaljno regulisana raspodjela prihoda od indirektnih poreza između Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcije za ceste, te ugrađene mjere koje se odnose na postepeno uvođenje novog modela raspodjele prihoda po osnovu indirektnih poreza između svih nivoa vlasti i Federacije BiH. Za projekcije prihoda za kantonalni i općinski nivo vlasti koristi se metodologija raspodjele sa Jedinstvenog računa, a u zavisnosti od troškova finansiranja države i utvrđenoj visini plana otplate spoljnog duga

Zbog nepoznanice o konačnim izdvajanjima za finansiranje BH institucija, kao i konačnog povrata poreza u cilju poravnjanja koje još uvijek nije konačno projicirani prihodi mogu biti u odstupanju od predviđenog ekonomskog rasta (npr. promjene porezne politike, odsustva stabilnih koeficijenata raspodjela indirektnih poreza, promjene nivoa zaduženosti BiH i dr).

b) Prihodi od direktnih poreza

Projekcija prihoda od poreza na dohodak u kontekstu Zakona o porezu na dohodak čija je primjena započela od 01. 01. 2009. godine, urađena je u skladu sa usvojenom praksom iz prethodnih godina i do sada korištenom metodologijom izrade DOB-a.

U okviru reforme poreznog sistema u BiH donesen je i Zakon o porezu na dohodak („Službene novine FBiH“ broj 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), s kojim je regulisano oporezivanje dohotka fizičkih lica, a zamijenio je dosadašnji neujednačeni način oporezivanja ovih prihoda na osnovu Federalnih propisa (Zakon o porezu na plaću „Službene novine FBiH“ broj 26/96, 27/97, 12/98, 29/00, 54/00, 16/01, 7/02, 27/02 i 6/04), te Kantonalnih propisa (Zakon o porezima USK-a „Službeni glasnik USK-a“ broj 9/99, 8/00 i 3/07) i time se napravio još jedan korak prema modernizaciji porezne politike i uspostavljanja jedinstvenog prostora BiH. Isti se počeo primjenjivati od 01.01.2009. godine. Porez na dohodak se prema odredbama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine raspoređuje između kantona i Grad u omjeru 65,54 prema 34,46 %.

Također, i kod ove vrste prihoda je procjena ipak urađena daleko restriktivnije u odnosu na ostvarenja u prethodnom periodu, te su uzete u obzir projekcije dobijene od viših nivoa vlasti. Ostvarenje ove vrste prihoda u prethodnim godinama data je u slijedećem tabelarnom pregledu:

Tabela: Projekcije prihoda

Projekcije prihoda	2021	2022	2023	2024
Porez na dohodak gradovi/općine	9.610.528	9.940.016	10.395.168	10.884.010

Poreze građana čine porez na imovinu, porez na nasljeđa i poklone, te porez na promet nepokretnosti i prava. Ove poreze ne tretira Zakon o porezu na dohodak, a ocjena istih je izvršena u skladu sa postojećim kantonalnim propisima, te na osnovu ostvarenja u prethodnom periodu.

U skladu sa gore navedenim propisima, ova vrsta prihoda Gradovima pripada u 100 %-tnom iznosu. U periodu od 2022. do 2024. godine se procjenjuje ostvarenje od 1,45 mil. KM do 1,50 KM.

c) Neporezni prihodi

Neporezne prihode čine naknade, takse i novčane kazne. U neporeznim prihodima najveće učešće imaju naknade i takse, zatim naknade za korištenje građevinskog zemljišta i slično.

Neporezni prihodi zavise od općinske politike te se u skladu s tim i planira njihovo izvršenje.

Projekcije prihoda	2021	2022	2023	2024
Neporezni prihodi (mil.)	9,461	9,411	9,411	9,411

d) tekuće potpore (grantovi)

Treću vrstu prihoda u Budžetu Grada Cazin čine primici uplaćeni od strane drugih nivoa vlasti. Ovdje se radi o nestalnim prihodima čija se procjena vrši na osnovu ostvarenja u prethodnom periodu.

4. STRUKTURA RASHODA ZA PERIOD OD TRI GODINE (srednjoročni okvir rashoda)

U ovom poglavlju su sažeta glavna pitanja iz oblasti upravljanja javnim sredstvima i budžetske reforme u BiH. Ovo poglavlje se zasebno fokusira na plate u javnom sektoru, materijalne troškove, kapitalne izdatke i transfere.

Na osnovu ove analize urađene su projekcije budžetske potrošnje po ekonomskim kategorijama za period 2022. - 2024. godine.

4.0. Tabela mil. KM

	Ostvareno	Plan	Projekcije		
	2020	2021	2022	2023	2024
UKUPNI RASHODI	17,020	21,386	19,466	19,476	19,576
Ukupni troškovi plata	6,669	7,317	7,420	7,421	7,421
Plate	5,239	5,706	5,800	5,800	5,800
Naknade	0,827	0,962	0,970	0,970	0,970
Doprinosi	0,603	0,649	0,650	0,651	0,651
Izdaci za materijal i usluge	5,356	8,404	7,000	7,000	7,000
Transferi	4,406	5,058	4,446	4,455	4,555
Transfer drugim nivoima vlasti	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Transferi pojedincima	2,244	2,297	2,300	2,300	2,300
Grantovi neprofitnim organizacijama	0,573	0,738	0,755	0,755	0,755
Subvencije JP	1,089	1,158	0,500	0,500	0,500
Ostali transferi	0,500	0,865	0,891	0,900	1,000
Kapitalni grantovi	0,453	0,405	0,400	0,400	0,400
Izdaci za kamate	0,136	0,202	0,200	0,200	0,200
Kapitalni izdaci	5,649	12,221	5,900	5,800	6,183
Nabavka stalnih sredstava	4,006	10,631	4,000	4,000	4,683
Izdaci za finansijsku imovinu - sud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Izdaci za oplatdu duga	1,643	1,590	1,900	1,800	1,500
UKUPNI RASHODI I IZDACI	22,669	33,607	25,366	25,276	25,759

Plaće u javnom sektoru

U 2021. godini planirana je potrošnja za plaće (plaće, naknade i doprinosi) u iznosu od 7,317 mil. KM, dok je u 2022. planirano 7,420, a u 2023. i 2024. godini planiran iznos od 7,421 mil. KM.

Ukupan broj zaposlenih u javnom sektoru koji se finansira iz gradskog Budžeta u 2020. godini je 227 zaposlenih, a u 2022. - 2024. 245 zaposlenih. Ovo povećanje je rezultat uključivanja zaposlenih JU Komunalno stambeni fond Cazin u trezorski sistem poslovanja.

	Ostvareno	Plan	Prognoza		
	2020 Mil KM	2021 Mil KM	2022 Mil KM	2023 Mil KM	2024 Mil KM
Vlada kantona					
Ukupno plate, naknade i doprinosi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupan broj zaposlenih	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Prosječna plata	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opštinske vlasti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno plate, naknade i doprinosi	6,669	7,317	7,420	7,421	7,421
Ukupan broj zaposlenih	206	245	245	245	245

Prosječna plata	0,032	0,030	0,030	0,030	0,030
Vanbudžetski fondovi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno plate, naknade i doprinosi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupan broj zaposlenih	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Prosječna plata	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno - plate i broj osoblja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno plate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupno zaposlenih u javnom sektoru	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Prosječna plata	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Kapitalna potrošnja za period tri godine

Gradsko vijeće Cazin je usvojilo Plan kapitalnih investicija za period 2022- 2024. godina („Službene novine Grada Cazina“, broj: 3/21).

Kapitalnu potrošnju predstavljaju uglavnom projekti koji se realiziraju putem JU „Komunalno stambeni fond“ Cazin, te kroz Program obavljanja djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje, Program uređenja gradskog građevinskog zemljišta, Program održavanja, zaštite, rekonstrukcije i izgradnje lokalnih cesta, gradskih ulica i nerazvrstanih cesta, te Program uređenja i održavanja vodotoka i drugih voda, izgradnje, rekonstrukcije i održavanje vodnih objekata. Također u okviru kapitalnih izdataka su planirani i kapitalni transferi, izdaci za kamatu i otplatu duga po osnovu kreditnog zaduživanja, te sredstva za nabavku stalnih sredstava za rad organa uprave.

Javno preduzeće za kojeg su date garancije Grada Cazina je JKP Vodovod doo Cazin i za isto uz DOB prilažemo trogodišnji plana JKP Vodovod doo Cazin.

5. BUDŽETSKI PRIORITETI ZA PERIOD 2022.-2024. GODINE

Budžet predstavlja sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi Grad provode u usluge, programe i aktivnosti koje su usmjerene ka ispunjenju socijalnih i ekonomskih potreba građana.

U početnoj fazi donošenja Budžeta od budžetskih korisnika se traži da Službi za finansije dostave svoje preglede prioriteta (Instrukcije 1) na način što svoje programske aktivnosti iskazuju na tabelama prioriteta.

Služba za finansije, računovodstvo i trezor je uradila pregled rashoda – potrošnje budžetskih korisnika po funkcionalnoj klasifikaciji (COFOG) po kojoj se iskazuju rashodi po funkcionalnoj namjeni za određenu oblast i nezavisna je od organizacije koja tu funkciju provodi.

Priprema prioriteta tabela omogućava budžetskim korisnicima da učestvuju u DOB-u tako što će navesti svoje ključne prioritete za dodjelu resursa u skladu sa Srednjoročnom razvojnom strategijom (SRS) i drugim strateškim dokumentom kojim se definiraju sektorski prioriteta usvojeni od strane Vlade, odnosno Gradonačelnika.

Obzirom da zahtjevi budžetskih korisnika uglavnom nadmašuju raspoloživa sredstva, vrlo je bitno da se svi korisnici pridržavaju uputa iz Instrukcija br. 1 ukoliko žele da njihovi zahtjevi budu razmotreni od strane Gradonačelnika. Osim toga je važno da su zahtjevi detaljno obrazloženi, kako bi Gradonačelnik imao dovoljno informacija da uporedi konkurentne zahtjeve za sredstvima.

Grad Cazin u narednom periodu nije planirao kreditna zaduživanja tako da se u DOB-u ne prikazuju niti se mogu dati procjene javnog duga i njegove implikacije na budžete narednih godina.

Eventualna kreditna zaduženja bit će, u skladu sa propisima, definirana godišnjim odlukama o izvršenju budžeta. Određeni broj strateških projekata koje su kandidovale službe, kao što je već konstatovano, zahtijevaju značajna finansijska sredstva koja nije moguće podržati planiranim tekućim općim prihodima.

Tabela 6.3.Rashodi po funkcijama za period 2022-2024

Sektor/funkcija	Izvršenje	Plan	Projekcije						Index 9/7
	2020	2021	Index 3/2	2022	Index 5/3	2023	Index 7/5	2024	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	9
UKUPNI RASHODI	22,669	33,607	1,483	25,366	0,755	25,276	0,996	25,759	1,019
Opšte javne usluge	8,490	10,306	1,214	11,046	1,072	11,010	0,997	11,010	1,000
01 Opšte javne usluge	8,485	10,296	1,213	11,000	1,068	11,000	1,000	11,000	1,000
02 Odbrana	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
022 Civilna odbrana	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
03 Javni red i sigurnost	0,005	0,010	2,222	0,046	4,600	0,010	0,217	0,010	1,000
031 Policijske usluge	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
033 Sudovi	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
04 Ekonomski poslovi	1,447	0,740	0,511	0,900	1,216	0,900	1,000	0,900	1,000
041 Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
042 Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	1,276	0,550	0,431	0,600	1,091	0,600	1,000	0,600	1,000
043 Gorivo i energija	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
044 Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
045/046 Transport	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
049 Ekonomski poslovi n.k.	0,171	0,190	1,111	0,300	1,579	0,300	1,000	0,300	1,000
05 Zaštita životne sredine	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
051 Upravljanje otpadom	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
052 Upravljanje otpadnim vodama	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
056 Zaštita životne sredine n. k.	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
06 Stambeni i zajednički poslovi	9,895	18,510	1,871	9,000	0,486	9,000	1,000	9,000	1,000
07 Zdravstvo	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
073 Bolničke usluge	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
08 Rekreacija, kultura i religija	1,377	1,795	1,304	1,920	1,070	1,920	1,000	2,249	1,171
081 Usluge sporta i rekreacije	0,298	0,478	1,604	0,600	1,255	0,600	1,000	0,700	1,167
082 Usluge kulture	1,064	1,297	1,219	1,300	1,002	1,300	1,000	1,450	1,115
086 Rekreacija, kultura i religija n. k.	0,015	0,020	1,333	0,020	1,000	0,020	1,000	0,099	4,950
09 Obrazovanje	0,000	0,000	#DIV/0!	0,100	#DIV/0!	0,100	1,000	0,100	1,000
091 Predškolsko i osnovno obrazovanje	0,000	0,000		0,100	0,040	0,100	1,000	0,100	1,000
092 Srednje obrazovanje	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
094 Visoko obrazovanje	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
098 Obrazovanje n. k.	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
10 Socijalna zaštita	1,460	2,256	1,545	2,400	1,064	2,346	0,978	2,500	1,066
101 Bolest i hendikepiranost	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
102 Starost	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
103 Nasljednici	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
104 Porodica i djeca	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
105 Nezaposlenost	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
106 Stanovanje	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	
109 Socijalna zaštita n. k.	1,460	2,256	1,545	2,400	1,064	2,346	0,978	2,500	1,066
Ostala potrošnja	0,000	0,000		0,000		0,000		0,000	

Kroz pripremu ovih tabela budžetski korisnici navode prijedloge za svoje visokoprioritetne programe potrošnje, kao i opcije ušteda od programa koji imaju niži prioritet ili se ne odvijaju očekivanim tokom, sa kojim bi se sredstva mogla preusmjeriti na programe višeg prioriteta u skladu sa sektorskim prioritetima navedenim u Srednjoročnoj razvojnoj strategiji.

Prilog:

- Trogodišnji plan JP Vodovod doo Cazin

Broj: 02 -11-2285/21
Datum: 04. 06. 2021. godine

GRADONAČELNIK
mr. Nermin Ogršević